

Interview Henk Cornelissen van Turien De Duurzaamheidsmanager

Nieuwe tijden komen met nieuwe termen, zo hadden we al 'bestuursschaamte', 'havermelkelite' en 'smoesflatie', en nu valt de titel 'duurzaamheidsmanager' ook in te sturen aan het instituut voor de Nederlandse taal. Henk Cornelissen, de duurzaamheidsmanager van Turien, legt uit wat deze term nu precies inhoudt.

Ik ben Henk Cornelissen, en vorig jaar gepromoveerd aan de Universiteit van Manchester op het onderwerp klimaat wetenschap. Momenteel werk ik aan de duurzaamheidspropositie van Ansva en Turien. Hierin proberen wij ons als Turien te onderscheiden op het gebied van ESG, zowel op ecologisch, sociaal als bestuurlijk gebied. Bijvoorbeeld middels duurzaam schadeherstel maar ook op andere zaken die mogelijk minder vanzelfsprekend zijn voor een schadeverzekeraar: op het moment dat je huis afbrandt is het essentieel dat je financieel gecompenseerd wordt, maar daarnaast is het in onze optiek ook van belang om op andere manieren ondersteuning te geven, door te inventariseren waar de verzekerde op dat moment behoefte aan heeft, bijvoorbeeld een psycholoog.

Hoe was het om naar Manchester te gaan voor je doctoraat?

Het was een hele leuke tijd, aan de andere kant zat ik na mijn eerste jaar alleen maar binnen vanwege de corona pandemie. Het veldwerk van mijn studie was in Marokko, in het eerste jaar ben ik daar twee keer geweest. Ik zou daar twee maanden gaan werken op de universiteit in Marakesh om onderzoek te doen, maar dat ging niet door. Mijn bachelor heb ik gedaan aan de UVA, een future planet studie. Dit ervaarde ik als een soort voortgezet middelbaar onderwijs, het was een heel breed palet aan vakken: geschiedenis, aardrijkskunde, biologie, economie maar dan was alles gestoeld op sustainability.

In Manchester, kon ik een gaaf onderzoek gaan doen. Een Britse docent uit Manchester gaf het vak Paleo-ecologie, dat vond ik interessant en volgde ik als bijvak. Dat bleek mijn interessantste vak tijdens mijn bachelor. Voor dit vak heb ik destijds bodemonderzoek gedaan in Twente. Ik wilde graag door in dit onderwerp, en de docent gaf aan dat hij nog wel mensen kende in Bergen in Noorwegen, van daaruit ben ik als lab assistent gaan werken in onder andere Frankrijk, Australië, USA en Ecuador. Vervolgens kwam ik terug in Nederland en dacht ik: "Now what?" En toen kwam ik deze PhD tegen en ben ik deze gaan volgen.

Waar komt jouw interesse in duurzaamheid vandaan?

Ik ben kritisch onderlegd, ik ben een persoon die niet graag opgeeft én ik wil de wereld verbeteren op wat voor manier dan ook. Op die manier heb ik een natuurlijke affiniteit met het onderwerp duurzaamheid. Deze affiniteit wordt gevoed door mijn studieachtergrond, maar ook vanwege de sociale elementen. Tijdens mijn studie was de focus met name op de fysieke wereld, maar mijn interesse is nu meer gericht op de sociale kant van ESG. Ik zou het vreemd vinden als mensen niet geïnteresseerd zijn in duurzaamheid. In essentie ben ik er van overtuigd dat iedereen het beste wil voor de wereld en de toekomst, de mensen willen wel de wereld verbeteren maar willen zelf niet te veel offers brengen om dit te bereiken.

Hoe komt duurzaamheid als thema terug in jouw dagelijks leven?

Duurzaamheid is een container begrip dus ik zou het op veel manieren kunnen toelichten, ik probeer het zelf te volgen uit een definitie van de Verenigde Naties uit de vorige eeuw: Dat je je impact op de wereld tot het minimum behoudt zodat je niet toekomstige generaties belast. Binnen mijn werk probeer ik het breder op te pakken.

Wellicht komt hier mijn sociale kritiek vandaan, momenteel gebruiken we 3,5 keer de carrying capacity van de wereld, dat is te veel. 3,5 meer dan de aarde aan kan. Ik rijd motor, ik beperk mij niet in wat ik eet, ik ga op vakantie maar ik probeer op andere vlakken wel een verschil te maken. Ik vind het altijd lastig dat wanneer je werkt in het discipline duurzaamheid dat de maatschappij verwacht dat je dan zelf roomser dan de paus bent. We moeten uitkijken dat inhoudelijke discussies en besluitvorming niet wordt vertroebeld door persoonlijke verwijten te maken. Het leuke aan mijn huidige functie vind ik dat ik sneller een verschil kan maken: wanneer je onderzoek doet word je betaald uit budgetten voor de wetenschap in een constante bureaucratische strijd. Een commercieel bedrijf is veel slagvaardiger en minder bureaucratisch, als binnen een bedrijf prioriteit wordt gegeven aan duurzaamheid kan je veel sneller stappen maken.

Taken Duurzaamheidsmanager

Mijn taken splits ik op in drie hoofd onderwerpen:

- ESG verslaggeving CSRD boekjaar 2025 samen met een collega.
- Daarnaast ben ik onderdeel van het investmentcomitee, een vijfkoppig comité waarin we onze beleggingen monitoren en aansturen, daar houd ik zicht op de ESG kant van de beleggingen.
- Ook ben ik voorzitter van stuurgroep MVO. De directie heeft een deel van haar uitvoerende capaciteit uitbesteed aan stuurgroepen. Er zijn vier stuurgroepen: werkplezier, MVO, rendement en klanttevredenheid. Hiermee streven wij er naar om klanten en intermediairs van goede verzekeringsproducten te voorzien.

Middels deze stuurgroepen voeren wij een deel van de besluitvorming van de organisatie uit.

Stuurgroep MVO

Je zou mijn rol kunnen vergelijken met een tweede lijns manager, ik beoordeel en produceer beleidsstukken en werk veel samen met de risk manager en compliance officer. Er is geen duurzaamheidsafdeling binnen Turien, maar wij zijn wel het duurzaamheidsteam. Als voorzitter van de stuurgroep MVO heb ik daarmee een toegewezen leidinggevende functie. In deze stuurgroep zitten verschillende managers en de directie, maar ook een externe MVO adviseur die al sinds de jaren '80 bezig is met verduurzaming als speerpunt toe te voegen aan verzekeringsproducten, dat vind ik erg inspirerend.

In deze stuurgroep bespreken we met name ESG. Hoe kunnen we ons ESG ready maken qua verslaggeving. Voor dit jaar is het onze hoofd-agenda om MVO-doelstellingen op te zetten voor de organisatie. We hebben momenteel nog geen zwaarwegende organisatie-doelstellingen op het hoogste niveau, maar wel per afdeling. Er zijn 10 afdelingen en deze moeten elk jaar 5 doelstellingen vormen, voor 2024 is daar een kanttekening bij gekomen namelijk dat 1 van de 5 doelstellingen een MVO-doelstelling moet zijn, daardoor heeft elke afdeling nu een interne MVO doelstelling. Als stuurgroep monitoren wij dit, iedere maand komen wij bijeen en in de eerste helft van dit overleg nodigen wij een medewerker uit om toe te lichten hoe het gaat met deze doelstelling. Daarnaast zijn er elke maand actuele punten bijvoorbeeld een samenwerking met de Nederlandsche Reddingsmaatschappij in combinatie met onze scheepsverzekerings producten. Zo is ons bedrijf erg breed in de maatschappij en kan het op verschillende manieren aangevuld worden met MVO.

Een voorbeeld van zo'n actueel punt is het uitsluitingsbeleid op basis van verzekeringsproducten. De aansprakelijkheidsverzekering heeft een aanvullende module voor een controversiële

“momenteel gebruiken we
3,5 keer de carrying
capacity van de wereld”

activiteit aansprakelijkheid. In dit geval is het een klein deel van onze portefeuille dus we gaan kijken hoe we omgaan met deze clause, hoe kunnen we dit beheerst gaan uitsluiten. Dit is een voorbeeld van moraliteit nu, maar we weten niet waar we in de toekomst ons morele kompas als samenleving op aanpassen. Nu is het een kleine impact, maar we moeten ook kijken als het gaat om producten die essentiëler zijn voor onze bedrijfsvoering, hoe we hier beheerst en duurzaam mee om gaan.

Huidige wet- en regelgeving CSRD?

Ik denk zelf dat de CSRD 20 jaar te laat komt, we vinden het allemaal heel normaal dat er financiële verslaggeving verplicht is, dat hoort zo, dat grote bedrijven transparant zijn, daar is iedereen het over eens. Nu komt daar niet financiële verslaggeving bij. Hoe is de verdeling van het salaris binnen het bedrijf? Hoe groot is de gender pay gap? Doe je aan charity? Dat lijkt mij relevante informatie voor de maatschappij om van grote bedrijven te weten.

De kanttekening is wel dat het voor het MKB een stuk lastiger/onmogelijke uitvoer is. Als je een ondernemer bent met twee man personeel dan kan je niet verwachten dat je aan dezelfde eisen kan voldoen als de grote bedrijven. Gelukkig zitten daar thresholds voor ingebouwd in de CSRD. Turien & Co is in mijn ogen precies groot genoeg om mee te doen aan de CSRD, Turien kan specialisten inhuren om dit uit te voeren en kan de informatie verzamelen die nodig is voor deze verslaggeving. Ik kan me voorstellen dat als je net de thresholds raakt dat het dan een stuk krappert om aan de CSRD te voldoen. Je moet veel beleidsdocumenten aanpassen en veel expliciet maken.

Aan de andere kant blijf ik er bij dat de CSRD te laat komt. Misschien moeten de eisen geleidelijk omlaag gebracht worden zodat kleinere bedrijven meer tijd hebben om dit op te zetten. Daarentegen, misschien is de huidige shock approach wel goed voor de grote bedrijven, zij kunnen hun kop niet meer in het zand steken maar moeten echt aan de bak en transparant zijn. We moeten hier in Europa op een gepaste wijze transparant naar elkaar zijn, wij kunnen als

Europa een duurzamere economie opzetten op deze manier. Mijn idealistische beeld is dat dit dan ook doorsijpelt naar andere werelddelen. Je ziet buiten Europa en Noord-Amerika steeds meer samenwerkingen als de EU opkomen tussen landen. Europa is een erg complex continent en hier werkt het, dus waarom daar niet? Natuurlijk zijn er in andere werelddelen andere duurzaamheidsvraagstukken die opgelost dienen te worden, maar transparant zijn over wat je doet kan altijd.

Een probleem dat ik zie in de CSRD is dat het met name gestoeld is op de productie van fysieke producten en daarmee wordt het voor een dienstensector lastiger om te voldoen en om transparant te zijn. Ik geloof dat er wel specifieke standaarden voor de financiële dienstverlening in ontwikkeling zijn maar pas in 2028 gepubliceerd zullen worden. Dit maakt het lastig voor (schade)verzekeraars om een verschil te kunnen maken. Toch willen wij als Turien proberen het traject te ondersteunen van een lineaire economie naar een circulaire economie. Schadeverzekeraars kunnen hier in mijn ogen een integrale rol in spelen.

Tijdens een eerder gesprek hadden wij het over de visie van beleggers op duurzaamheid en rendement, jouw visie hierop was voor mij een eye-opener. Kan je deze visie nog eens toelichten? Hoe kijk jij aan tegen investeren, rendement en duurzaamheid?

Het zijn twee belangrijke speerpunten die niet zonder elkaar kunnen. Het uitgangspunt van onze beleggingen is dat het duurzaam gebeurt. De hele reden dat je belegt is om je financiële rendement te verzekeren tegen waardebederf, dat gebeurt met elkaar en daarmee kan je in mijn visie rendement niet boven rendement plaatsen. Wanneer je niet duurzaam bent leen je van de toekomst, je maakt misbruik van grondstoffen om nu meer rendement te creëren terwijl een duurzame benadering van deze grondstoffen op de lange termijn meer rendement zou creëren en geen einde aan deze grondstoffen bewerkstelligt. Als Turien kiezen we daarom naast de gebruikelijke aandelenfondsen met een hoge duurzaamheidswaardering ook voor impact beleggen in wat wij noemen een plastic-fonds. ▶

“onze rijkdom is gebaseerd op lenen van de toekomst”

Van dit fonds zijn nog geen rendementen uit het verleden bekend maar het doel van dit fonds is om bedrijven te steunen die een verschil maken in de transitie om van fossiel plastic af te komen of het gebruik te beperken.

In mijn ogen moet de samenleving iets meer het besef hebben dat we niet daadwerkelijk de prijs betalen voor een product of belegging van wat het is. Bepaalde beleggingen of producten brengen meer schade toe aan de wereld dan wat jij als consument of belegger hier voor betaald. Met name in beleggingen omdat het in een koers naar voren komt, een bepaalde koers winst verhouding die uitdrukking geeft aan bijvoorbeeld 10 maal de verdiende winst in 1 jaar. Hierin zitten alleen financiële elementen verwerkt, maar niet de impact die een bedrijf heeft op de wereld. Ik hoop dat het CSRD hier een verschil in kan maken, grote bedrijven moeten hier aan gaan voldoen en daarmee wordt het transparanter wat hun impact op de wereld is. Doordat het in Europa is moeten de echt grote buitenlandse bedrijven ook hier aan gaan voldoen als zij hun dienstverlening in Europa willen voortzetten. Daarmee komt de werkelijke waarde van een product beter naar voren. Ik denk bijvoorbeeld ook dat wij in het westen denken dat wij heel rijk zijn. Ik denk van niet, onze rijkdom is gebaseerd op lenen van de toekomst, en op het rendement van onze nationale verledens.

Hoe kijk jij aan tegen ‘duurzaamheidsdiscriminatie’ middels bijvoorbeeld een lagere rente op de hypotheek voor mensen met een duurzamere woning?

Ik ben daar bekend mee, je maakt daar bepaalde zaken meer exclusief. In feite is het goedkoop om rijk te zijn. Het is bijvoorbeeld goedkoop om in één keer 36 rollen toiletpapier te

kopen dan wanneer je elke keer 1 toilettrol moet kopen omdat je niet meer kan betalen op dat moment. Het is duur om arm te zijn, dit is een uitgangspunt van het (huidige) economische systeem. Dit trekt momenteel ook door naar financiële producten, bijvoorbeeld hogere subsidies, of wanneer je een bepaalde waarde van je huis hebt dan kan er een specialist langs komen op het gebied van duurzaamheid. Dit is een service naar onze klanten, ik vind dit bezwaarlijk maar de praktische limitatie is logisch, als je veel klanten hebt kan je niet bij eenieder langs gaan en de vermogende klanten kunnen hier makkelijker een verschil in maken en de insteek is nog steeds verduurzaming dus het effect is er. Dit zie je ook terug in de supermarkt, je hebt ook duurzamere geteelde bonen ten opzichte van gewone bonen. De gewone bonen zijn misschien te goedkoop als je kijkt naar de impact op de aarde, en de duurzame geteelde bonen hebben een echte prijs. De goedkope bonen worden misschien geproduceerd in lage lonen landen waar de arbeidsvoorwaarden minder zijn, of worden besproeid met in Europa verboden middelen en moeten verder vervoerd worden. De bonen zijn nog steeds goedkoper in prijs, maar de impact op de wereld niet.

Wil je nog iets kwijt buiten wat we reeds besproken hebben?

Wij als Turien benaderen duurzaamheid progressief, wij willen graag daadwerkelijk een verschil maken middels ons duurzaamheidsbeleid en de uitwerkingen daarvan. Wij zien duurzaamheid niet als compliance oefening maar als noodzaak voor de lange termijn en willen dit graag aan de maatschappij laten zien. ◆

